

پیش بینی کیفیت زندگی براساس ویژگی های شخصیتی (پنج عامل بزرگ) در افراد با سابقه اقدام به خودزنی

مجید عزیزی^۱، سجاد سالاری پاک^۲

چکیده

مقدمه: هدف پژوهش حاضر پیش بینی کیفیت زندگی براساس ویژگی های شخصیتی (پنج عامل بزرگ) در افراد با سابقه خودزنی بود. **روش:** روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه حاضر کلیه مردان مراجعه کنندگان به کلینیک های روانشناختی شهر بندرعباس که آثار خودزنی با استفاده از وسایل تیز بر روی بدن در سال ۱۳۹۹ داشتند بود. روش نمونه به صورت نمونه گیری در دسترس و حجم نمونه نیز ۵۰ نفر تعیین گردید. پس از اخذ رضایت آگاهانه هر دو پرسشنامه (مقیاس ویژگی های شخصیتی نئو و کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی) را تکمیل کردند. داده ها به روش همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره و با استفاده از نرم افزار اس.پی.اس.اس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. **یافته:** نتایج نشان داد که روانرنجورخویی بر روی کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی همبستگی منفی و معنی داری دارد و افزایش روانرنجور خویی باعث کاهش کیفیت زندگی و از طرفی کاهش روانرنجور خویی باعث افزایش کیفیت زندگی می گردد، این در حالی است که ویژگی صفات شخصیتی گشودگی، برون گرایی، باوجدان بودن و موافق بودن بر کیفیت زندگی در افراد با سابقه خودآسیب رسانی همبستگی مثبت و معنی داری دارد **نتیجه گیری:** ویژگی های شخصیتی به عنوان عاملی در کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی محسوب می شوند توجه به آن برای درک رفتارهای خودآسیب رسان و پیشگیری از آن ضروری به نظر می رسد.

کلیدواژه: ویژگی های شخصیتی، کیفیت زندگی، خودزنی

^۱ نویسنده مسئول: دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد، واحد بندرعباس

^۲ دانش آموخته کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد، واحد بندرعباس

مقدمه

در جهان پرآشوب و پرتلاطم قرن بیست و یکم سلامت روانی بیش از پیش در معرض خطر قرار گرفته است. هر چند فناوری و دانش به سرعت امکانات بیشماری برای آسایش تن فراهم کرده است، اما به همان سان و حتی شتابان تر جراحات های روانی را نیز افزایش داده نظر خودکشی است. رفتارهای خودکشی گرایانه یکی از پدیده هایی است که چالش های اساسی در مقابل متولیان عرصه سلامت روان ایجاد کرده است. این پدیده در شصت سال گذشته رو به افزایش بوده است و جهان شاهد رشد فزاینده آن در بیشتر جوامع شرقی و غربی است. در کشور عزیز ما ایران نیز رفتارهای خودکشی گرایانه در حال افزایش است و تحقیقات منتشر شده حکایت از رشد تدریجی این پدیده در میان قشرهای گوناگون به ویژه دانش آموزان، دانشجویان و سربازان دارد. تحقیقات نشان داده است افکار خودکشی در گروه های جوان در حال افزایش است و این افزایش به گونه ای است که دیگر جای انکار و ارائه مستندات ندارد، زیرا مرور اخبار و رویدادهای جاری در کشور نشان دهنده ظهور رفتارهای خودکشی گرایانه در معیار عمومی است که در سالیان گذشته کمتر با آن مواجه بوده ایم (سلطانی نژاد، ۱۳۹۸). رابطه میان خودزنی و خودکشی، اهمیت درمان برای نوجوانانی که اقدام به خودزنی کرده اند را نمایان می سازد. به نظر در ۲۵ تا ۳۳ درصد از افرادی که اقدام به خودکشی کرده اند، از قبل هم خودزنی دیده شده بود. به طور کامل در پسران بیشتر از دختران است. در سال های اخیر، اثر خودزنی در طیفی از نتایج روانی - اجتماعی ثابت شده است. نوجوانانی که خودزنی می کنند احتمالاً بیشتر به سوء مصرف مواد و اختلالات روانپزشکی مختلف و همچنین مشکلات روانی - اجتماعی دچار می شوند. با وجود این، ریسک خودکشی یکی از مهم ترین عواملی است که در درمان این گروه باید مد نظر داشته باشیم و پیشگیری از خودکشی را باید در اهداف بگنجانیم (اوگرین، ۲۰۱۰). روانرنجور خوبی یک ویژگی شخصیتی است که با رفتار خودکشی در نوجوانان و جوانان مرتبط است. مطالعه طولی کوهورت تولد نشان داد روانرنجور خوبی یکی از عوامل ریسک گرایش به خودکشی است که مستقل از دیگر متغیرهاست. روانرنجور خوبی با تصور خودکشی مرتبط بوده و می تواند پذیرش مجدد روانی نوجوانان بستری شده را به دلیل تصور خودکشی پیش بینی کند. ویژگی های شخصیتی دیگر نیز جزئی از عوامل ریسک گرایش به خودکشی نوجوانان به شمار می روند از جمله کمال گرایی، خودانتقادی، منبع کنترل خارجی، نوجویی، خویشتن شناسی کم (کیریاکوپولوس، ۲۰۱۰). از جمله عوامل پیش بینی کننده نیرومند خودکشی می توان به صفات شخصیت اشاره کرد که در اوایل بزرگسالی شکل گرفته و در دوران زندگی فرد پایدار هستند. ابعادی که الگوی صفات پنج عاملی شخصیت را در بر می گیرد عبارتند از: روان رنجورخویی، برون گرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی. این ابعاد به عنوان سازمانی از نظام های پویا که رفتارهای صحیح افراد و سبک های تفکر آنها را ارزیابی می کند، تعریف می شود. هر یک از این پنج عامل روی هم رفته به وسیله گرایش های جدا از موقعیت در افکار، احساسات و عکس العمل های افراد به وجود می آیند (سوت، جارنک، ویز، ۲۰۱۸). روانرنجور خوبی اساساً تمایل به تجربه مداوم هیجان های منفی است. برون گرایی و توافق پذیری که دارای مضامین زیادی در روابط اجتماعی و بین فردی هستند هر دو به ترتیب با پیش آمادگی تجربه هیجان های مثبت، خوش بینی و اعتماد و تمایل زیاد در برقرار ارتباط با دیگران و با پیش آمادگی تجربه روابط بین فردی غیر متعارض به دلیل توانایی حل تعارض بالا و بازداری هیجان های منفی توصیف می شوند. گشودگی به تجربه به عنوان یک روال غیرمعمول و جهت گیری واقع بینانه توصیف می شود و در نهایت وظیفه شناسی با توانمندی خود و توانایی به تعویق انداختن رضایت فوری در جهت برنامه ریزی بلندمدت، تصمیم گیری منطقی و تعهد و پایبندی به آنها تعریف شده است (جوردی، پتات، ۲۰۱۷). عواطفی نظیر احساس گناه که از تعارض های ناهشیار و خودسرزنشگری در شخصیت های روانرنجور ناشی می شوند و ناتوانی در به تاخیر انداختن ارضای خواسته ها و تکانه ها که از وظیفه شناسی بالایی برخوردار نیستند موجب متوسل شدن شخص به سازوکارهای دفاعی مختلف و اجتناب از عواطف ناخوشایند درونی و درگیر شدن در اندیشه پردازی خودکشی می شود (آفتاب، برماس، ابوالمعالی الحسینی، ۱۳۹۸). از لحاظ ویژگیهای شخصیتی روان رنجور خوبی، برونگرایی و توافق تفاوت معنی داری میان اقدام کنندگان با روش خودسوزی و مصرف دارو وجود داشت اما از نظر نگرش به خودکشی بین دو گروه

تفاوت معنیداری وجود نداشت. با توجه به اینکه ویژگی‌های شخصیتی به عنوان عامل خطری برای خودکشی محسوب میشوند توجه به آنها برای درک خودکشی و پیشگیری از آن ضروری به نظر میرسد (میری، شیرازی، ۱۳۹۶). کیفیت زندگی و مولفه های آن (سلامت جسمانی، روانشناختی، روابط اجتماعی و محیط زندگی) قادر به پیش بینی افکار خودکشی سربازان هستند و افکار خودکشی از طریق سلامت جسمانی، روانشناختی، روابط اجتماعی و محیط زندگی تبیین می شود. البته رابطه کیفیت زندگی با افکار خودکشی معکوس است. می توان بیان داشت بهبود کیفیت زندگی و تقویت هوش معنوی در سربازان می تواند خطر خودکشی را در این گروه از افراد کاهش دهد (مصفايي، اشرفی، ۱۳۹۸). افراد با نمره های بالا در نوروگرایی به طور معمول به صورت مزمن عاطفه منفی زیادی را و نیز تنش عصبی مداوم، افسردگی، احساس گناه، و اضطراب همراه با تفکر غیرمنطقی، عزت نفس پایین و کنترل ضعیف تکانه و خشونت (سان و همکاران، ۲۰۱۶) را تجربه می کنند. همچنین نوروگرایی روابط درون فردی بین عواطف مثبت و عواطف منفی را دستکاری می کنند؛ زیرا کسانی که نوروگرایی بالاتری دارند؛ تمایز عاطفی کمتری را تجربه می کنند (اکسکالینا و همکاران، ۲۰۱۵). بنابراین این احتمال وجود دارد که تجربه های مبهم و منفی ناشی از نوروگرایی بالا نیز موجب خودآسیبی شود. در واقع استفاده از رفتارهای خودآسیب رسان به عنوان یک راهبرد نظم دهی به هیجان های منفی (پی و همکاران، ۲۰۱۷؛ مائیلنکاپ و همکاران، ۲۰۱۲) در مورد عواطف منفی ناشی از نوروگرایی نیز صدق می کند. در نتیجه با آگاهی از نمره های بالای نوروگرایی می توان افراد خودآسیب رسان را از افراد عادی تمییز داد. بنابراین از متغیرهای نوروگرایی، همنوایی، عواطف مثبت، خیرخواهی، سنت، جهان شمولی و عواطف منفی می توان به عنوان معیاری برای پیش بینی عضویت گروهی افراد در گروه سالم و گروه خودآسیب رسان و معیار تمییز این دو گروه از یکدیگر استفاده کرد. بنابراین ارائه آموزش برای بهبود متغیرهای یاد شده به تعدیل رفتارهای خودآسیب رسان کمک می کند (هاشمی، دهقان و رسولی، ۱۳۹۷). حمایت اجتماعی و راهبرد حل مسئله در کاهش خط خودکشی و سابقه مشکلات روانی، اضطراب و افسردگی در افزایش خطر خودکشی موثر است. دانشجویانی که سابقه مشکلات روانی داشتند بیش از ۸ برابر دانشجویان بدون سابقه مشکلات روانی در معرض خطر خودکشی بودند (اسدی، حمید؛ حسینی رضی، ثریا و جلیلی، پروین، ۱۳۹۱). با افزایش روانرنجور خویی، میزان افکار خودکشی افزایش می یابد و با افزایش سلامت عمومی، گشودگی، برونگرایی، با وجدان بودن و موافق بودن نیز مقیاس خودکشی کاهش می یابد؛ صفات شخصیتی مثبت و سلامت عمومی بالا، باعث بهبود افکار و ویژگی های شخصیتی منفی می شوند و همچنین برخوردار از سلامت عمومی پایین، تاثیر مستقیمی بر افکار خودکشی دارد (روشندل حصار، صادقی، حسنی، افراسیابی، علی آبادی، ۱۳۹۶). بین باورهای غیر منطقی و کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی رابطه منفی و معنی داری وجود دارد یعنی با افزایش باورهای غیرمنطقی کیفیت زندگی نیز به همان میزان کاهش پیدا می یابد و بالعکس. همچنین بین مولفه های کیفیت زندگی که شامل سلامت جسمانی، روانی، سلامت محیط و ارتباط اجتماعی می باشد با باورهای غیر منطقی رابطه منفی و معنی داری وجود دارد (عزیزی، سالاری پاک، ۱۳۹۹).

روش

نوع پژوهش

روش تحقیق توصیفی و از نوع همبستگی است.

آزمودنی

جامعه آماری: جامعه آماری این پژوهش کلیه مردان مراجعه کنندگان به کلینیک های روانشناختی شهر بندرعباس که آثار خودزنی با استفاده از وسایل تیز بر روی بدن در سال ۱۳۹۹ داشتند بود.

نمونه پژوهش: تعداد ۵۰ نفر به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. این افراد دارای علایم خودزنی با استفاده از وسایل تیز و برنده بر روی بدن داشتند.

ابزار

پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیتی: پرسشنامه NEO-FFI فرم کوتاهی از پرسشنامه تجدیدنظر شده NEO-PI-R کاستا و مک گری است که به ارزیابی مختصر و سریع پنج عامل اصلی شخصیت طراحی شده است. این پرسشنامه دارای ۶۰ ماده است ، ۵ بعد شخصیت بهنجار را اندازه گیری می کند و شامل ۱۲ ماده برای هر یک از ۵ بعد است (کاستا و مک گری، ۱۹۹۲). خرده مقیاس های هر یک از ۵ عامل عبارتند از: ۱- عصبیت یا بی ثباتی هیجانی ۲- برون گرایی ۳- بازبودن به تجربه ۴- توافق ۵- باوجدان بودن. ضریب آلفای گزارش شده این پرسشنامه توسط مک گری و کاستا بین ۰.۷۴ تا ۰.۸۹ با میانگین ۰.۸۱ در متغیر است. پرسشنامه کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی^۳: این پرسشنامه دارای ۲۶ سوال می باشد که توسط سازمان بهداشت جهانی جهت سنجش کیفیت زندگی استفاده شد. این پرسشنامه کیفیت زندگی را در چهار حیطه: سلامت جسمانی (۷ سوال)، سلامت روانی (۶ سوال)، روابط اجتماعی (۳ سوال) و سلامت محیط (۸ سوال) می سنجد. سوالات در طیف لیکرت ۵ حالتی است. نجات و همکاران (۱۳۸۵) در بررسی پایایی پرسش نامه مقادیر پایایی با شاخص همبستگی درون خوشه ای در حیطه سلامت فیزیکی ۰.۷۷، در حیطه سلامت روانی ۰.۷۷، در حیطه روابط اجتماعی ۰.۷۵ و در نهایت در حیطه سلامت محیط برابر ۰.۸۴ بدست آوردند.

شیوه اجرا

در پژوهش های از نوع همبستگی حداقل حجم نمونه ۵۰ نفر در نظر گرفته شده است، بنابراین در پژوهش حاضر حجم نمونه ۵۰ نفر بود. ملاک ورود افراد به پژوهش وجود حداقل یکبار سابقه خودزنی (به صورت خطوط موازی بر روی بدن) در مردان بود که پس از تایید موارد فرد وارد پژوهش شد. پرسشنامه های مربوط به کیفیت زندگی و ویژگی های شخصیتی به افراد داده شد تا تکمیل کنند.

شیوه تحلیل داده ها

داده ها با استفاده از نسخه ۲۶ نرم افزار اس. پی. اس. و روش آماری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به روش همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها

جدول ۱- مشخصات دموگرافیک براساس سن

سن	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی	درصد فراوانی تجمعی
۱۸-۲۱	۲۵	۵۰	۵۰	۵۰
۲۱-۲۴	۱۵	۳۰	۸۰	۸۰
۲۴-۲۶	۱۰	۲۰	۱۰۰	۱۰۰
کل	۵۰	۱۰۰		

همانطور که جدول نشان می دهد از مجموع ۵۰ نفر نمونه انتخاب شده ۵۰ درصد (۲۵ نفر) در رده سنی بین ۱۸ تا ۲۱ سال و ۱۵ درصد (۳۰ نفر) در رده سنی ۲۱ تا ۲۴ سال و ۲۰ درصد (۱۰ نفر) در رده سنی ۲۴ تا ۲۶ سال می باشند. بیشترین تعداد مربوط به رده سنی ۱۸ تا ۲۱ سال و کمترین آن مربوط به رده سنی ۲۴ تا ۲۶ سال می باشد.

جدول ۲ - ضرایب همبستگی پیرسون ویژگی های شخصیتی و کیفیت زندگی

متغیر	روانرنجور خویی	برونگرایی	گشودگی	موافق بودن	باوجدان بودن
کیفیت زندگی	-۰.۶۹	۰.۳۷	۰.۲۶	۰.۵۶	۰.۶۶

³ WHOQOL-BREF

جدول ۲ به بررسی همبستگی بین پنج عامل بزرگ شخصیت با کیفیت زندگی می‌پردازد، که به منظور بررسی همبستگی از روش پیرسون استفاده شد همانگونه که مشاهده می‌شود، ضریب همبستگی بین روان‌نرجور خوبی با کیفیت زندگی 0.69 - است این ضریب نشان می‌دهد که بین این دو متغیر رابطه منفی و معنی داری وجود دارد، یعنی با افزایش روان‌نرجور خوبی میزان کیفیت زندگی کاهش پیدا می‌کند. این در حالی است که بین کیفیت زندگی و برون‌گرایی با ضریب همبستگی (0.37) ، بین کیفیت زندگی با گشودگی 0.26 ، کیفیت زندگی با موافق بودن 0.56 و کیفیت زندگی و باوجدان بودن 0.66 رابطه مثبت و معنی داری وجود داشت. یعنی با افزایش هر یک از ویژگی‌های شخصیتی به همان میزان کیفیت زندگی افزایش می‌یابد و بالعکس.

جدول ۳ - آزمون رگرسیون همزمان تاثیرگذاری ویژگی‌های شخصیتی بر کیفیت زندگی

متغیر پیش بین	B	β	T	سطح معنی داری	R	R ²	F	سطح معنی داری
روان‌نرجور خوبی	0.18	0.08	0.57	0.000	0.78	0.61	4.10	0.01
برون‌گرایی	1.37	0.18	0.22	0.001				
گشودگی	0.23	0.04	1.01	0.000				
موافق بودن	0.80	0.35	1.46	0.000				
باوجدان بودن	-0.93	-0.44	-1.38	0.000				

یافته‌ها جدول ۳ حاکی از آن است که مقدار ضریب همبستگی بین متغیرها $R=0.78$ است که نشان می‌دهد بین مجموعه متغیرهای مستقل و متغیر وابسته تحقیق همبستگی قوی وجود دارد.

تحلیل نتایج رگرسیون همزمان نشان داد که کیفیت زندگی از طریق ویژگی‌های شخصیتی (روان‌نرجور خوبی، برون‌گرایی، گشودگی، موافق بودن، باوجدان بودن) قابل پیش بینی است. مقدار ضریب تعدیل شده $R^2=0.61$ که نشان می‌دهد ۶۱ درصد از کل تغییرات میزان کیفیت زندگی در افراد با سابقه خودزنی، وابسته به ۵ ویژگی شخصیتی بزرگ ذکر شده است. با توجه به معنی داری مقدار آزمون $F=4.10$ در سطح خطای $(P<0.01)$ می‌توان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مدل خوبی بوده و مجموعه متغیرهای مستقل قادرند تغییرات کیفیت زندگی را تبیین کنند، لذا فرضیه تحقیق مبنی بر ویژگی‌های شخصیتی قادر به پیش بینی کیفیت زندگی در افراد با سابقه خودزنی هستند مورد تایید قرار گرفت.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد که روان‌نرجور خوبی بر روی کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی همبستگی منفی و معنی داری دارد و افزایش روان‌نرجور خوبی باعث کاهش کیفیت زندگی و از طرفی کاهش روان‌نرجور خوبی باعث افزایش کیفیت زندگی می‌گردد، این در حالی است که ویژگی‌های صفات شخصیتی گشودگی، برون‌گرایی، باوجدان بودن و موافق بودن بر کیفیت زندگی در افراد با سابقه خودآسیب رسانی همبستگی مثبت و معنی داری دارد. این نتایج با یافته‌های پژوهش‌های روش‌شناسی و همکاران (۱۳۹۶)، سینایی و همکاران (۲۰۱۳)، نوری و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. مطابق با نتایج کسانی که صفات شخصیتی منفی بالاتری دارند از افسردگی و اختلالات خلقی نیز، رنج بیشتری می‌برند و همچنین رفتارهای تکانشی در بین آنان بیشتر است به چشم می‌خورد که مطابق با ویژگی‌های رفتاری اقدام‌کنندگان به خودکشی می‌باشد. از طرفی افراد برون‌گرا به دلیل روابط اجتماعی بیشتر و برخورداری از عواطف مثبت همچون شادی و نشاط، کمتر دست به رفتارهای خودآسیبی می‌زنند (سینایی و همکاران، ۲۰۱۳). یکی دیگر از ویژگی‌های شخصیتی که با سبک‌های هویتی، تعامل بسزایی دارد، باوجدان بودن است. این تعهد متاثر از باوجدان بودن در کنترل تکانه‌ها موفق‌تر بوده، رفتارهای آنها دارای تمرکز بیشتری است و مسئولیت

اتفاقات زندگی را می‌پذیرند که این یافته‌ها با یافته‌های پاشا و همکاران (۲۰۰۹)، عاشوری و همکاران (۲۰۰۹)، کرمی و همکاران (۲۰۱۳) همسو بود.

یافته‌های جدول ۳ نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های قوی در کیفیت زندگی افراد رفتارهای خودآسیب‌رسان در نوجوانان و جوانان است، در بین این رفتارها روان‌رنجوری یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های قوی در کیفیت زندگی افراد اقدام‌کننده به خودزنی است. همچنین ویژگی‌های شخصیتی موافق بودن و باوجدان بودن نیز یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های قوی در کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی می‌باشد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که کیفیت زندگی در افراد با سابقه خودزنی می‌تواند تاثیرپذیرفته از ویژگی‌های شخصیتی آنان باشد، گرچه می‌توان گفت که رفتارهای خودآسیب‌رسان پدیده‌ای چندعلیتی است و عوامل بیولوژیک، روانشناختی، و اجتماعی در رخداد آن اثرگذارند. این یافته‌ها با مطالعات آفتاب و همکاران (۱۳۹۸)، روشندل صباحی و همکاران (۱۳۹۴)، همچنین با مطالعات میری و همکاران (۱۳۹۶) که نشان داد از لحاظ ویژگی‌های شخصیتی روان‌رنجورخوبی، برون‌گرایی و توافق تفاوت معنی‌داری میان اقدام‌کنندگان به رفتارهای خودآسیب‌رسان با روش خودسوزی و مصرف دارو وجود داشت اما از نظر نگرش به خودکشی بین دو گروه تفاوت معنی‌داری وجود نداشت همسو می‌باشد. با توجه به اینکه ویژگی‌های شخصیتی به عنوان عاملی در کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی محسوب می‌شوند توجه به آن برای درک رفتارهای خودآسیب‌رسان و پیشگیری از آن ضروری به نظر می‌رسد.

منابع

اسدی، حمید؛ حسینی رضی، ثریا و جلیلی، پروین (۱۳۹۱). پیش‌بینی خطر خودکشی دانشجویان براساس اعتقاد مذهبی، حمایت اجتماعی، راهبردهای مقابله‌ای و سلامت عمومی، فصلنامه روانشناسی کاربردی، سال ۶، شماره ۴ (۲۴)، زمستان ۱۳۹۱، ۱۰۱-۸۷.

اوگرین، دنیس؛ نگ، اودری وی و توسندل، توبیاس (۲۰۱۰). خودزنی در جوانان: راهنمای ارزیابی درمانی، مترجمان: علیرضا نیکمراد، زهرا عازم‌نیا، امین روستایی، عبدالحمید ارشدی نژاد، ندا جمالی آق‌دوه‌لو، ویراستار علمی: عبدالله سلطانی نژاد، تهران انتشارات اسحاق، ۱۳۹۸.

آفتاب، رویا؛ برماس، حامد و ابوالمعالی الحسینی، خدیجه (۱۳۹۸). پیش‌بینی اندیشه‌پردازی خودکشی براساس صفات پنج عاملی شخصیت با واسطه‌گری سازوکارهای دفاعی، مجله روانشناسی بالینی، سال یازدهم، شماره ۳ (پیاپی ۴۳)، پاییز ۱۳۹۸، صفحات: ۱۱-۲۴.

روشندل حصار، علی؛ صادقی، عبدالرضا؛ حسنی، روح‌الله؛ افراسیابی، هاشم و علی‌آبادی، جواد (۱۳۹۶). بررسی ارتباط بین صفات شخصیت با میزان شیوع افکار خودکشی در سربازان، مجله علوم مراقبتی نظامی، سال ۴، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۶، صفحات: ۲۵۸-۲۶۵.

عزیزی، مجید؛ سالاری پاک، سجاد (۱۳۹۹). بررسی رابطه باورهای غیرمنطقی با کیفیت زندگی در پسران با سابقه خودزنی (با وسایل برنده)، یازدهمین کنفرانس ملی روانشناسی، علوم تربیتی و علوم اجتماعی، مازندران، بهار ۱۴۰۰.

مصفايي، علی؛ اشرفی، حسین (۱۳۹۸). بررسی رابطه کیفیت زندگی و هوش معنوی با افکار خودکشی در بین سربازان (مطالعه موردی شهرستان سردشت)، مجله طب نظامی، دوره ۲۱، شماره ۳، مرداد و شهریور ۹۸، صفحات: ۲۸۹-۲۸۲.

میری، مرتضی و شیرازی، محمود (۱۳۹۶). مقایسه ویژگی‌های شخصیتی و نگرش به خودکشی در دو گروه اقدام‌کنندگان به خودکشی با روش خودسوزی و مصرف دارو، مجله روانشناسی بالینی، سال نهم، شماره ۱ (پیاپی ۳۳)، بهار ۱۳۹۶، صفحات: ۱۱-۱۹.

هاشمی‌رزینی، هادی؛ دهقان، مجتبی و رسولی، علی (۱۳۹۷). تمییز افراد خودآسیب‌رسان از افراد عادی براساس تجربه‌های مثبت و منفی، نوروزگرایی و ریخت‌های ارزشی‌انگیزی، فصلنامه روانشناسی کاربردی، ۱۲ (۴ پیاپی ۴۸): ۵۷۱-۵۵۳.

- Ashoori A, Habibi Asgarabad M, Torkman Malayeri M, Javan Esma'li A. [Relationship between suicidal ideation and personality in substance abusers]. *J Behav Sci.* 2009;3(3):249-55.
- Jourdy R, Petot J-M. Relationships between personality traits and depression in the light of the "Big Five" and their different facets. *L'Évolution Psychiatrique.* 2017; 82(4): e27-e37.
- Karami J, Zakiei A, Alijani M, Mohamadi F. [Relationship between Personality Characteristics of Eysenck Model and Resilience With Attitude toward Suicide among Girl Students]. *J Adv Psychol Res.* 2013;8(30):48-55.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1992). Revised NEO personality (NEO-PI-R) and NEO five factor (NEO-FF-I) Professional manual. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.
- Muehlenkamp, J. J., Peat, C. M., Claes, L., & Smits, D. (2012). Self-injury and disordered eating: expressing emotion dysregulation through the body. *Suicide Life-Threat Behav,* 42(1): 416-425.
- Nori R, Fathi Ashtiyani A, Salimi H, Azadmarz Abadi A, Esmaeili A. [Examining some personality traits general and psychological health of soldiers attempting suicide in a military unit]. *J Mil Psychol.* 2011;2(5):47-55.
- Pasha G, Khodadadi Andrive F. [Relationship between personality characteristics and job features of employees with their organizational commitment in Ahvaz water and power organization]. *J New Find Psychol.* 2009;1:54-6.
- Peh, C. X., Shahwan, S., Fauziana, R., Mahesh, M. V., Sambasivam, R., Zhang, Y. J., Ong, S. H., Chong, S. A., & Subramaniam, M. (2017). Emotion dysregulation as a mechanism linking child maltreatment exposure and self-harm behaviors in adolescents. *Child Abuse & Neglect,* 67(3): 383-390.
- Sinai C, Hirvikoski T, Vansvik ED, Nordstrom AL, Linder J, Nordstrom P, et al. Thyroid hormones and personality traits in attempted suicide. *Psychoneuroendocrinology.* 2009;34(10):1526-32. DOI: 10.1016/j.psyneuen.2009.05.009 PMID: 19525070
- Skalina, L., Gunthert, K., Ahrens, A., & Wenze, S. (2015). Neuroticism and momentary differentiation of positive and negative affect. *Personality and Individual Differences,* 19(3): 165-169.
- South SC, Jarnecke AM, Vize CE. Sex differences in the Big Five model personality traits: A behavior genetics exploration. *Journal of Research in Personality.* 2018; 74: 158-65.
- Sun, J., Xue, J., Bai, H., Zhang, H., Lin, P., & Cao, F. (2016). The association between negative life events, neuroticism and aggression in early adulthood. *Personality and Individual Differences,* 26(2): 139-144.

فصلنامه ایده های نوین

روانشناسی

دوره ۹، شماره ۱۳، تابستان سال ۱۴۰۰